

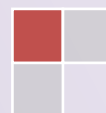
2023

*Збірник наукових статей за
матеріалами VIII Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ
ЕКОНОМІКИ»
13 – 14 квітня 2023 р.**

Український державний університет науки і технологій
Кафедра управління фінансами,
облікової аналітики та моніторингу бізнесу
14.04.2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти

Український державний університет науки і технологій

Українська інженерно-педагогічна академія

Національний авіаційний університет

Львівський національний університет природокористування

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Полтавський державний аграрний університет

Збірник наукових статей

*за матеріалами VIII Всеукраїнської науково-практичної
конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

13-14 квітня 2023 р.

м. Дніпро

Лист ДНУ «ІМЗО» від 10.01.2023 №21/08-9

УДК 330.111.66:316.422

Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (13 – 14 квітня 2023 р.). – Дніпро: ІПБТ УДУНТ, 2023. – 157 с.

У збірнику містяться матеріали доповідей VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (13-14 квітня 2023 р.). Для науковців, викладачів, фахівців-практиків, студентів економічних спеціальностей

Програмний комітет конференції:

Божанова О.В., к.е.н., доцент, в.о. декана факультету економіки та менеджменту Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

Акімова Т.В., к.е.н., доцент, т.в.о. завідувача кафедри управління фінансами, облікової аналітики та моніторингу бізнесу Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

Бобиль В.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, обліку та психології Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

Прохорова В.В., д.е.н., професор, завідувачка кафедри економіки та менеджменту Української інженерно-педагогічної академії, м. Харків

Ареф'єва О.В., д.е.н., професор, завідувачка кафедри економіки повітряного транспорту Національного авіаційного університету, м. Київ

Грицина О.В., к.е.н., доцент, завідувачка кафедри фінансів, банківської справи та страхування Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни Львівської обл.

Пашкевич М.С., д.е.н., професор, завідувачка кафедри міжнародних відносин та аудиту НТУ «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

Канцедал Н.А., к.е.н., доцент, завідувачка кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету, м. Полтава

Мушникова С.А., д.е.н., доцент, професор кафедри управління фінансами, облікової аналітики та моніторингу бізнесу Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

Зелікман В.Д., к.т.н., доцент, професор кафедри управління фінансами, облікової аналітики та моніторингу бізнесу Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

За додержання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імена та назви несе відповідальність автор матеріалів.

© Український державний університет науки і технологій, 2023

СЕКЦІЯ 4. МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

<i>Акімова Т.В., Верейкін В.В.</i> Удосконалення бухгалтерського обліку товарних запасів.....	117
<i>Акімова Т.В., Кочура І.О.</i> Проблеми обліку основних засобів під час воєнного стану.....	119
<i>Васаковська Н.В., Смітюх Н.А.</i> Науковий керівник: <i>Лега О. В.</i> Ефективність виробництва зернових культур у сільськогосподарських підприємствах	121
<i>Загайчук К.І., Топоркова О.А.</i> Операції з основними засобами в період воєнного стану	123
<i>Канцедал Н. А.</i> Волонтерство та благодійна діяльність: критерії розмежування для облікових цілей	125
<i>Кулумбегова О.А.</i> Науковий керівник: <i>Лега О.В.</i> Аналіз продуктивності та оплати праці в сільському господарстві	128
<i>Мороз В.М.</i> Теоретичні аспекти обліку орендних операцій	130
<i>Трошкова І.В.</i> Науковий керівник: <i>Коледіна К.О.</i> Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації	132
<i>Тютюнник Ю.М., Тютюнник С.В., Калініченко Я.В.</i> Використання показників структури джерел формування капіталу в оцінюванні фінансової стійкості комунального підприємства	135
<i>Фірсова А.В.</i> Науковий Керівник: <i>Зайцева Л.О.</i> Фінансова звітність та її аналіз в забезпеченні діяльності підприємства	137
<i>Довжик О.О., Шаповал Л.П.</i> Бухгалтерський облік у бюджетних установах: особливості ведення	140

СЕКЦІЯ 5. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ

<i>Бабіч А.Д.</i> Роль інформаційних технологій у розвитку компанії	142
<i>Зелікман В.Д.</i> Інформаційно-аналітичне забезпечення планування фінансових результатів підприємства на основі багатомірного масиву елементарних фінансових результатів	144
<i>Козенкова В.Д.</i> Основні функції програмного забезпечення аналізу даних у процесі прийняття управлінських рішень	146
<i>Козенкова В.Д., Козенкова Н.П.</i> Побудова кривої ризику як механізм оцінки потенційних втрат прибутковості підприємства	148
<i>Павлін П.Д.</i> Діагностика економічного стану підприємства в антикризовому управлінні ..	150
<i>Приходченко О.Ю.</i> Розвиток електронної комерції під час пандемії та війни	152
<i>Распопова Ю.О., Долина І.А.</i> Удосконалення інформаційного забезпечення обліку кредиторської заборгованості	154
<i>Ступнікер Г.Л., Соловійов М.</i> Особливості впровадження ERP-систем як інформаційної основи аналітичної діяльності підприємств	156

4. Мельник Н.Г., Михайлишин Н.М. Особливості розвитку бухгалтерського облік в умовах глобалізації. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2009. № 17. С. 217-220.

5. Осадча Т.С. *Методологія бухгалтерського обліку та аналізу ренти: монографія*. Житомир: ПП «Рута», 2016. 292 с.

*Тютюнник Ю.М., к.е.н., доцент
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Тютюнник С.В., к.е.н., доцент
професор кафедри обліку і оподаткування
Калініченко Я.В., здобувач вищої освіти СВО Магістр
спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Полтавський державний аграрний університет
tutiunnyk.yurii@ukr.net*

ВИКОРИСТАННЯ ПОКАЗНИКІВ СТРУКТУРИ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ В ОЦІНЮВАННІ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Фінансово-економічні коефіцієнти, які використовуються для оцінювання фінансової стійкості суб'єктів господарювання, відображають різні співвідношення між абсолютними величинами активів і пасивів балансу. В табл. 1 наведено економічний зміст, порядок розрахунку за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та нормативні значення (оптимальна динаміка) відносних показників (фінансово-економічних коефіцієнтів), які пропонується використовувати для характеристики структури джерел формування капіталу в оцінюванні фінансової стійкості комунальних підприємств.

Таблиця 1
Показники структури джерел формування капіталу для оцінювання фінансової стійкості комунальних підприємств

Показник	Економічний зміст	Порядок розрахунку за даними форми № 1 (рядки)	Нормативне значення (оптимальна динаміка)
Коефіцієнт фінансової автономії	<u>Власний капітал</u> Валюта балансу	$\frac{1495}{1900}$	$\geq 0,5$
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	<u>Позиковий капітал</u> Валюта балансу	$\frac{1595+1695+1700}{1900}$	$< 0,5$
Коефіцієнт фінансового ризику	<u>Позиковий капітал</u> Власний капітал	$\frac{1595+1695+1700}{1495}$	< 1
Коефіцієнт фінансової стабільності	<u>Власний капітал</u> Позиковий капітал	$\frac{1495}{1595+1695+1700}$	≥ 1
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	<u>Довгострокові зобов'язання і забезпечення</u> Власний капітал та довгострокові зобов'язання і забезпечення	$\frac{1595}{1495+1595}$	Зниження
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень	<u>Довгострокові зобов'язання і забезпечення</u> Позиковий капітал	$\frac{1595}{1595+1695+1700}$	Зниження
Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	<u>Поточні зобов'язання і забезпечення</u> Позиковий капітал	$\frac{1695}{1595+1695+1700}$	Підвищення
Коефіцієнт страхування бізнесу	<u>Резервний капітал</u> Валюта балансу	$\frac{1415}{1900}$	Підвищення
Коефіцієнт страхування власного капіталу	<u>Резервний капітал</u> Власний капітал	$\frac{1415}{1495}$	Підвищення

Нормативні значення (оптимальна динаміка) коефіцієнтів відповідають Методичним рекомендаціям щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [1].

Відносні показники оцінювання фінансової стійкості підприємства, що досліджується, порівнюються [2, с. 117]:

- із загальноприйнятими нормативними значеннями для оцінювання фактичного рівня фінансової стійкості;
- показниками попередніх періодів для визначення тенденцій у фінансовому стані;
- показниками інших суб'єктів господарювання, що дає змогу виявити сильні та слабкі сторони підприємства і його фінансові можливості.

Аналіз відносних показників оцінювання фінансової стійкості підприємства проводиться за двома напрямками:

по-перше, порівняння фактичних значень коефіцієнтів, розрахованих на дату складання балансу (звіту про фінансовий стан), із нормативними значеннями (табл. 1), що дасть змогу сформулювати висновок про фінансову стійкість, недостатню фінансову стійкість або фінансову нестійкість підприємства за відповідним показником (для коефіцієнтів фінансової автономії, концентрації позикового капіталу, фінансового ризику та фінансової стабільності). При цьому слід мати на увазі, що неістотне негативне відхилення фактичного рівня коефіцієнта від нормативного значення свідчить переважно про недостатню фінансову стійкість підприємства. Висновки на основі таких порівнянь мають бути зваженими та враховувати особливості діяльності об'єкта дослідження;

по-друге, порівняння фактичних значень коефіцієнтів у динаміці з метою визначення тенденцій у зміні фінансової стійкості підприємства. При цьому формулюється висновок про поліпшення (погіршення) фінансового стану з погляду оцінювання фінансової стійкості підприємства за відповідним відносним показником.

За вихідною інформацією форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» у табл. 2 визначені показники структури джерел формування капіталу в оцінюванні фінансової стійкості КП «Обласний заклад з надання психіатричної допомоги Полтавської обласної ради» за 2020-2022 рр.

Таблиця 2

Показники структури джерел формування капіталу в оцінюванні фінансової стійкості КП «Обласний заклад з надання психіатричної допомоги Полтавської обласної ради» за 2020-2022 рр. (станом на кінець року)

Показник	Нормативне значення (оптимальна динаміка)	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 р. від 2020 р.
Коефіцієнт фінансової автономії	$\geq 0,5$	0,921	0,910	0,796	-0,125
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$< 0,5$	0,079	0,090	0,204	+0,125
Коефіцієнт фінансового ризику	< 1	0,086	0,099	0,256	+0,170
Коефіцієнт фінансової стабільності	≥ 1	11,638	10,053	3,910	-7,728
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Зниження	0,062	0,068	0,161	+0,099
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень	Зниження	0,766	0,733	0,749	-0,017
Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	Підвищення	0,234	0,267	0,251	+0,017
Коефіцієнт страхування бізнесу	Підвищення	0	0	0	-
Коефіцієнт страхування власного капіталу	Підвищення	0	0	0	-

Результати розрахунків свідчать про високий рівень, але негативну динаміку фінансової стійкості комунального підприємства за показниками структури джерел формування капіталу. Так, значення коефіцієнта фінансової автономії вказує на те, що на кінець 2022 р. частка власного

капіталу у валюті балансу становила 79,6 %, що на 12,5 в. п. менше порівняно з 2020 р. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу відповідно збільшився з 0,079 до 0,204, проте є значно нижчим за нормативне значення ($< 0,5$), що вказує на незначну залежність підприємства від кредиторів.

За коефіцієнтом фінансового ризику в 2020 р. на 1 грн власного капіталу припадало 8,6 коп. позикового капіталу, 2021 р. – 9,9 коп., а в 2022 р. – 25,6 коп., а отже, існує невисокий ризик вкладення капіталу в комунальне підприємство. Значення коефіцієнта фінансової стабільності показує, що в 2020 р. на 1 грн позикового капіталу припадало 11,64 грн власного капіталу, 2021 р. – 10,05 грн, а в 2022 р. – 3,91 грн.

Підвищення коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів із 0,062 до 0,161 вказує на збільшення залежності підприємства від довгострокових зовнішніх джерел фінансування. Значення коефіцієнтів довгострокових та поточних зобов'язань і забезпечень характеризують структуру позикового капіталу: в 2022 р. 74,9 % припадало на довгострокові, а 25,1 % – на поточні зобов'язання і забезпечення, що практично не відрізняється від структури 2020-2021 рр. КП «Обласний заклад з надання психіатричної допомоги Полтавської обласної ради» не формує резервний капітал, тому значення коефіцієнтів страхування бізнесу та власного капіталу дорівнюють 0.

Отже, використання системи показників структури джерел формування капіталу в оцінюванні фінансової стійкості комунальних підприємств дає можливість сформулювати комплексні висновки щодо рівня і динаміки відповідних характеристик фінансового стану за інформацією пасиву балансу.

Список використаної літератури

1. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: наказ Міністерства економіки України від 19 січня 2006 р. № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26 жовтня 2010 р. № 1361). URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=111503bd-ca7f-4dee-b07c-c66c2aa28e03&title> (дата звернення 04.04.2023).

2. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрия», 2020. 434 с.

*Фірсова А.В. здобувач вищої освіти
Науковий Керівник – Зайцева Л.О., к.е.н, доцент,
в. о. завідувача кафедри менеджменту,
ДЗ Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка, (м. Полтава)
mila280176@ukr.net*

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТА ЇЇ АНАЛІЗ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Управління підприємством представляє собою складний процес, який супроводжується різними інформаційними потоками даних ґрунтуючись на оперативній та достовірній інформації, що знаходить відображення в звітності. Аналіз фінансової звітності є важливою складовою управління процесом фінансово – господарської діяльності суб'єктів господарювання, що потребує чіткого визначення його ролі та місця у даному процесі в сучасних умовах функціонування вітчизняних підприємств на ринках товарів (робіт, послуг).

Відповідно до п. 3 НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» фінансова звітність – це звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [1]. Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [1]. Фінансова звітність є одним із найважливіших документів, які складає підприємство. Вона дає змогу зацікавленим сторонам оцінити основні аспекти фінансово-майнового стану суб'єкта господарювання та фінансових результатів його діяльності.